

Projekt

UCHWAŁA Nr
Rady Gminy Malanów
z dnia

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Malanów na lata 2025-2027.

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U z 2024r. poz. 1465 ze zm.) oraz art.176 pkt 1, art.179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2024r. poz.177 ze zm.) Rada Gminy Malanów uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Malanów na lata 2025-2027 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 roku.

DYREKTOR
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Malanowie

Alicja Maciejewska

Karolina Mięksiak
Radca prawny

UZASADNIENIE

do uchwały z dnia roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Malanów na lata 2025-2027.

Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustawodawca nałożył na Gminy nowe obowiązki w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dziećmi, które pozbawione są prawidłowo funkcjonującej władzy rodzicielskiej.

Zapis art.176 pkt.1 wymienionej ustawy stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Pierwszy Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Malanów realizowany był od 2013 roku.

Zadania trzyletniego Programu będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Gminy oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Malanów na lata 2025- 2027

Spis treści

Wstęp

1. Podstawowe pojęcia dotyczące rodziny i dziecka
2. Regulacje prawne dotyczące rodziny i dziecka
3. Opis zjawiska, diagnoza
 - 3.1. Problemy dotyczące rodziny na terenie Gminy Malanów
 - 3.2. Zasoby instytucji i organizacji działających na rzecz rodzin na terenie gminy Malanów.
4. Cele i zadania gminy
 - 4.1. Cel główny
 - 4.2. Cele szczegółowe
 - 4.3. Adresaci programu
5. Realizacja programu
6. Potencjalne źródła finansowania
7. Monitorowanie programu

Wstęp

Rodzina, to naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które wpływa na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości. Prawidłowo funkcjonująca rodzina, konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi, przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rozwój emocjonalny i intelektualny młodego pokolenia zależy od prawidłowo spełnianej funkcji przez środowisko rodzinne. Niskie dochody rodziny, powodujące sytuacje, w których nie będzie ona w stanie własnym staraniem zaspokajać podstawowych potrzeb życiowych, to tylko jeden z czynników prowadzących do wykluczenia społecznego. Dodatkowymi problemami są często alkoholizm, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, wymaga wsparcia nie tylko dla dobra dzieci ale dla wszystkich jej członków.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach tego Programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku ale na całej rodzinie. Także w sytuacjach gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkiem działań przyjętych w następujących aktach prawnych:

- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Program Wsparcia Rodziny przygotowany został w oparciu o nowe przepisy prawa, tzn. wejście w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, obowiązujące od 01.01.2012 roku.

Art. 3 wymienionej ustawy stanowi:

„Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Obowiązek, o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.”¹

Zgodnie z art. 176 cytowanej ustawy działania realizowane przez samorząd gminy to:

- 1) „ opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci
- 4) finansowanie:
 - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

¹ Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 821)

- c) kosztów związanych z udzieleniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy
- 8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstałych zaległościach z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.”²

1. Podstawowe pojęcia dotyczące rodziny i dziecka

Kto w dzisiejszym świecie docenia wartość rodziny z pewnością poradzi sobie w dalszym życiu. Rodzina jest wartością samą w sobie. Ludzie nie zdają sobie sprawy z tego jak ważna jest dla nich rodzina. Świat staje się za bardzo egoistyczny i niestety coraz więcej rodzin rozpada się w wyniku rozstań rodziców. Dzieci cierpią na tym najbardziej. W świecie gdzie naprawdę najbardziej się liczy interesowność rodzina stanowi jakby barierę bezpieczeństwa przed złem tego świata. Otóż dzięki swojej rodzinie możemy odczuwać ciepło i miłość. Kiedy po ciężkim dniu wracamy smutni i przygnębieni do domu to właśnie w rodzinie poszukujemy pocieszenia, odskoczni. Rodzina bowiem akceptować nas będzie i kochać takimi jakimi jesteśmy i bez względu na wszystko. W dzisiejszym świecie trzeba też pamiętać jak ważne jest bezpieczeństwo jakie daje nam rodzina, w świecie, który cały czas się zmienia. Obecnie naprawdę liczy się rodzina właśnie ze względu na to bezpieczeństwo, którego tak naprawdę każdy z nas potrzebuje jak powietrza do tego żeby prawidłowo się rozwijać. W dzisiejszych

² Tamże

czasach bowiem trzeba pamiętać o tym ile dla nas stanowi rodzina i, że my sami także jesteśmy częścią swojej rodziny. Dlatego też naprawdę warto jest chronić **status rodziny**.

„Wśród licznych definicji rodziny, występujących w literaturze socjologicznej, wymogom odpowiada definicja J. Szczepańskiego, określającego rodzinę jako małą grupę pierwotną złożoną z osób, które łączy stosunek małżeński i rodzicielski oraz silna więź międzyosobnicza. W tym przypadku chodzi tu o stosunek rodzicielski w szerokim, społeczno – prawnym rozumieniu tego terminu, umacniany z reguły prawem naturalnym, obyczajami i kontekstem kulturowym.”³

Z. Tyszka pisze: „Jeśli społeczeństwo globalne znajduje się w trakcie intensywniejszych przeobrażeń, jego wpływ na rodzinę zwiększa się, rodzina ulega wyraźniejszym modyfikacjom, a nawet znacznym metamorfozom. Znacznie zmodyfikowana rodzina zmienia zakres i siłę swego wpływu na społeczeństwo globalne i jego subkultury. Rodzina więc bardzo intensywnie uczestniczy w przemianach społecznych- ulega przemianom pod wpływem czynników zewnętrznych oraz w trakcie swych przemian sama wpływa modyfikująco na zewnętrzne układy społeczne, a wpływy te bywają niejednokrotnie bardzo istotne, znaczące, których nie sposób nie brać pod uwagę. Rodzina jest więc istotnym elementem społecznych interakcji, od sposobu i poziomu jej funkcjonowania wiele w społeczeństwie zależy, może ona kreować zarówno pozytywne jak i negatywne zjawiska w społeczeństwie jako całości oraz jego subkulturach.”⁴

„Rodzina stanowi integralną część każdego społeczeństwa; stanowi jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną.”⁵

„ W każdej rodzinie dzieci, szczególnie małe, są bezbronne i wymagają ochrony rodziców we wszystkich sferach swej rzeczywistości: fizycznej, seksualnej, emocjonalnej, intelektualnej i duchowej. Ze względu na swą bezradność dzieci muszą polegać na nich w zaspokajaniu

³ S. Kawula, J. Brągiel, A.W. Janke., Pedagogika rodziny, wyd. Adam Marszałek, Toruń 2014r, s.11.

⁴ Z. Tyszka., Rodzina w świecie współczesnym- jej znaczenie dla jednostki i społeczeństwa, (red) T. Pilch, I. Lepalczyk., Pedagogika społeczna, wyd. „Żak”, Warszawa 1995, s. 139-140.

⁵ Encyklopedia pedagogiczna, (red). W. Pomykało, Fundacja Innowacja, Warszawa 1993, s. 695.

swych podstawowych potrzeb. Przypomnijmy, że podstawowe potrzeby, zwane potrzebami niedostatku, to: potrzeby fizjologiczne, bezpieczeństwa, przynależności, szacunku i miłości oraz uczuciowego wsparcia. Zaspokojenie ich pozwala na realizację potrzeby samourzeczywistnienia, realizowanej poprzez potrzebę twórczości, wiedzy i piękna. Funkcjonalna rodzina troszczy się o zaspokojenie tych potrzeb, a w miarę jak dziecko rośnie uczy je, jak ma te potrzeby zaspokajać samodzielnie. W dobrze funkcjonującej rodzinie dzieci są w niej chronione nie w sposób nadopiekuńczy albo niewystarczający ale w taki, w którym są strzeżone przed poniżającym zachowaniem innych, a jednocześnie wspierane w konstruowaniu swoich własnych granic przed obrażaniem przez innych ludzi i przygotowywaniem do ochrony siebie(...) W rodzinie funkcjonalnej dziecko jest cenne przez sam fakt, że się urodziło. Ponadto jego cenność przejawia się w tym, że rodzina nie ceni żadnego innego członka rodziny lub żadnej osoby spoza bardziej od swego dziecka. Dzieci odczuwają, że są cenione przez swoich rodziców i fakt ten staje się podstawą ich poczucia własnej wartości. Dziecko w funkcjonalnej rodzinie wie, że urodziło się jako istota drogocenna, nic mu nie brakuje, jest takie, jakie powinno być. Ta „cenność” jako cecha dziecka przekształca się, pod wpływem działań wspierających stosowanych przez rodziców, u dojrzałej osoby w samodzielnie odczuwaną swą wartość. ”⁶

2. Regulacje prawne dotyczące rodziny i dziecka

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
6. Ustawa z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 .
7. Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych.
8. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

⁶ S. Kawula....., Pedagogika rodziny, s. 129-130.

9. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
10. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.

3. Opis zjawiska, diagnoza

Gmina Malanów położona jest w południowo- wschodniej części województwa wielkopolskiego na Wysoczyźnie Tureckiej. Na terenie gminy Malanów zameldowanych jest 6.512 osób (stan na dzień 31.10.2024r.).

Rozwój gospodarczy gminy opierał się do 1992 roku głównie na działalności rolniczej. Powstanie zakładu „SUN GARDEN” zapoczątkowało odchodzenie od tylko rolniczych form zarobkowania ludności. Dzięki prężnemu działaniu zakładu bezrobocie na terenie gminy jest niższe od średniej krajowej i bardzo różni się od pozostałych gmin w powiecie. „SUN GARDEN” wpływa znacząco na kształt bezrobocia ze względu na sezonowość zatrudnienia. Działające na terenie gminy Malanów firmy to najczęściej osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W ostatnich latach nastąpił bardzo duży wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Obecnie na terenie gminy działa ich około 547. Jest to zjawisko bardzo pozytywne.

W gminie Malanów występuje przewaga kobiet. Przewaga ta dotyczy wieku poprodukcyjnego. Natomiast w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym przeważają mężczyźni. Struktura ludności przedstawia się następująco:

Tabela 1- Ludność w gminie Malanów

Ogółem	Kobiet	Mężczyzn	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
			K	M	K	M	K	M
6 512	3 326	3 186	645	647	1 928	2 177	753	362

Źródło: Dane Urząd Gminy w Malanowie – Referat ds. Spraw Obywatelskich (stan na dzień 31.10.2024r.)

W gminie Malanów znajdują się osoby bezrobotne. Najwięcej bezrobotnych jest bez kwalifikacji, z wykształceniem wyższym, osoby niepełnosprawne. Dużą liczbę osób

bezrobotnych stanowią osoby młode do 25 r. ż. Wśród osób bezrobotnych przeważają kobiety.

Tabela 2- Bezrobotni w gminie Malanów

L.P.	RODZAJ OSÓB	ILOŚĆ OSÓB OGÓŁEM	W TYM KOBIET:
1	osoby zarejestrowane	73	53
2.	osoby bez wykształcenia średniego	7	2
3.	osoby bez doświadczenia zawodowego	7	6
4.	osoby bez kwalifikacji	25	19
5.	osoby z wyższym wykształceniem	11	9
6.	osoby niepełnosprawne	10	8
7.	osoby powyżej 50 r.ż.	11	7
8.	osoby do 25 r.ż.	17	14

Źródło: Dane ze strony internetowej PUP w Turku (stan na dzień 31.10.2024r)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malanowie współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Turku. Na terenie gminy funkcjonują rodziny zastępcze.

Tabela 3 – Rodziny zastępcze w gminie Malanów

Rok	Rodzaj rodzin			Ilość dzieci
	Rodziny zastępcze w tym:	Rodziny zastępcze spokrewnione	Niezawodowa	Ogółem
2022	5	4	1	6
2023	5	4	1	6
2024	4	3	1	5

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.

Z uwagi na brak umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców Sąd wydał postanowienie o umieszczeniu małoletnich dzieci w pieczy zastępczej. Obecnie gmina Malanów ponosi odpłatności za pobyt 8-orga dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub Rodzinnym Domu Dziecka.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malanowie współpracuje także z Komendą Powiatową Policji w Turku. Z informacji otrzymanej z Komendy wynika, iż w latach 2022-2024 nie odnotowano przestępczości wśród osób nieletnich.

Tabela 4- Przestępczość nieletnich w gminie Malanów.

	Rok		
	2022	2023	2024
Ilość sprawców nieletnich	0	0	0
Rodzaj przestępstwa	-	-	-

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Turku

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malanowie współpracuje także z Sądem Rejonowym w Turku Wydział Rodzinny i Nieletnich, w szczególności z kuratorami sądowymi. Na terenie gminy Malanów w 2022 roku nie orzeczono nadzoru kuratora z tyt. wykonywania władzy rodzicielskiej w 2023 roku orzeczony został nadzór kuratora wobec jednej rodziny (2 dzieci), w roku 2024 też został orzeczony nadzór kuratora wobec jednej rodziny (2 dzieci). Przyczyny nadzoru kuratora wskazane w art. 109. [Zagrożone dobro dziecka – zarządzenia sądu] kro.

W gminie Malanów dzieci uczą się w trzech szkołach podstawowych w miejscowościach Malanów ul. Parkowa, Dziadowice, Miłaczew. Do Gminnego Przedszkola w Malanowie uczęszcza 223 dzieci

Tabela 5- Liczba uczniów w poszczególnych szkołach (stan na dzień 31.10.2024r., rok szkolny 2024/2025)

Lp.	RODZAJ SZKOŁY	KLASY 0-VIII
1.	Szkoła Podstawowa w Malanowie	381
3.	Szkoła Podstawowa w Miłaczewie	117
4.	Szkoła Podstawowa w Dziadowicach	109

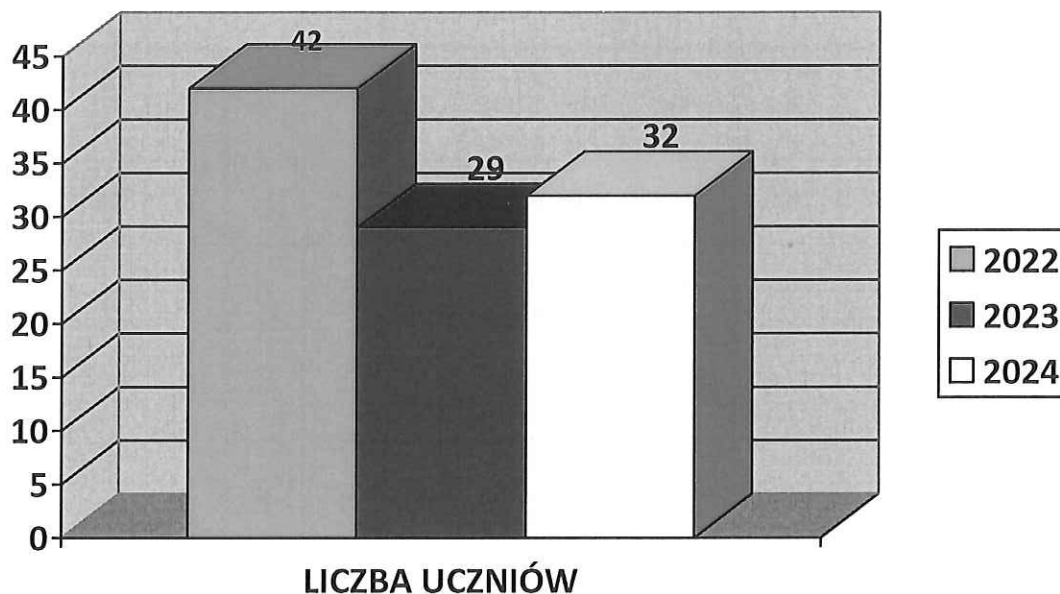
Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Malanowie

Rodzice, których dzieci uczęszczają do szkół co roku mogą składać wnioski o pomoc materialną w formie stypendium szkolnego. Miesięczna wysokość dochodu na osobę

w rodzinie ucznia uprawniającą do ubiegania się o stypendium szkolne to obecnie 600 zł netto, dochód z ha przeliczeniowego wynosi 345 zł.

Z pomocy w formie stypendium skorzystało w roku 2022 – 42 uczniów, 2023-29 uczniów, 2024- 32 uczniów.

Wykres 1 -Ilość uczniów objętych stypendium szkolnym w latach 2022-2024:

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malanowie

DOŻYWIANIE W GMINIE MALANÓW w latach 2022- 2024

PROGRAM „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”

Celem tego Programu jest wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewniania posiłku osobom jego pozbawionym.

Tabela 6- Liczba osób dożywionych w gminie Malanów w latach 2022-2024

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym:								
				dzieci do lat 7			uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej			pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej		
	2022	2023	I-X 2024	2022	2023	I-X 2024	2022	2023	I-X 2024	2022	2023	I-X 2024
RZECZYWISTA LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM OGÓŁEM	320	335	290	125	113	103	150	154	171	45	68	48
w tym liczba osób korzystających z: posiłku	265	255	246	118	101	75	147	154	171	1	0	0
zasiłku celowego	67	102	71	5	8	4	18	26	15	44	68	52
świadczenia rzeczowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KOSZT PROGRAMU OGÓŁEM W ZŁ	293 306	330 864	194 817	X	X	X	X	X	X	X	X	X
z tego: środki własne	66 338	99 463	67 376	X	X	X	X	X	X	X	X	X
dotacja	226 968	231 401	127 441	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malanowie

W ramach Programu dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej udzielana jest pomoc finansowa w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności lub produktów żywnościowych.

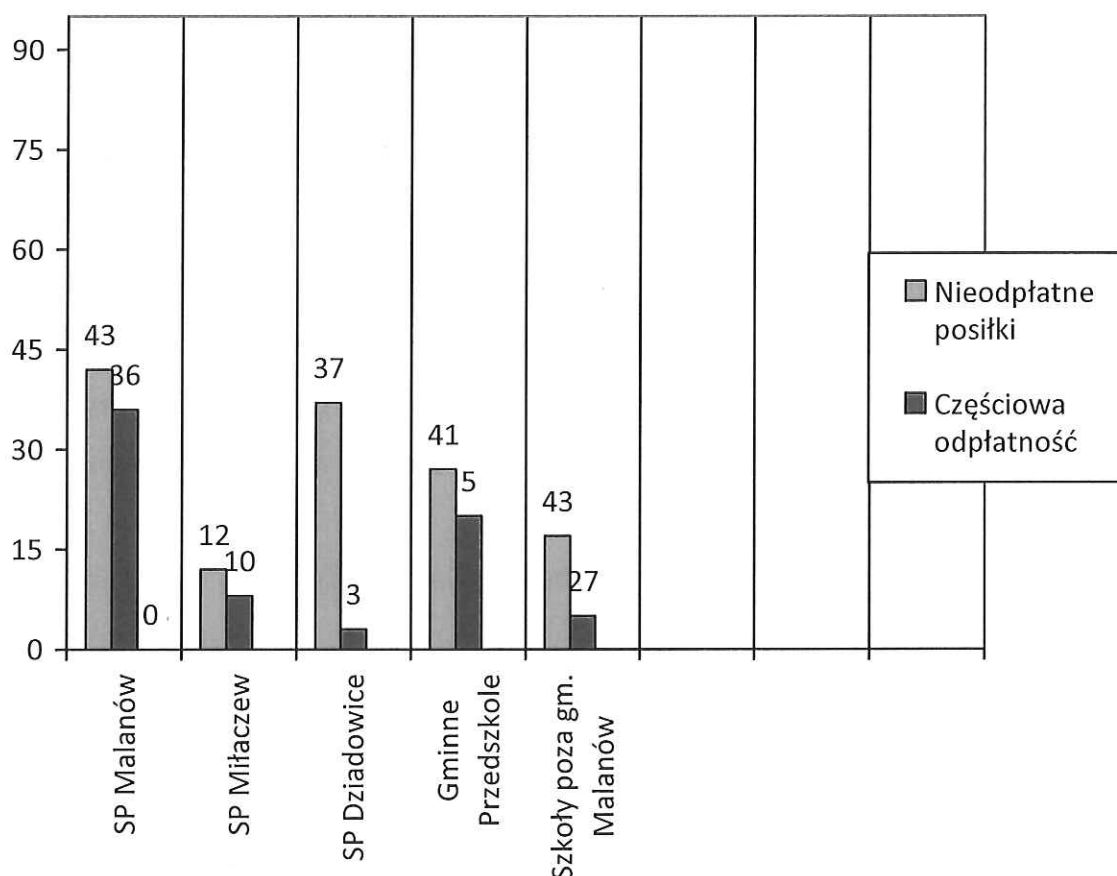
Tabela 7 – Zasiłki celowe na zakup żywności w latach 2022-2024

Wyszczególnienie	Zasiłek celowy		
	2022	2023	2024
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	33	45	43
Liczba rodzin	31	45	40
Liczba osób w rodzinach	67	105	72
Liczba świadczeń	63	107	85

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malanowie

Program ten przewiduje pomoc w formie gorącego posiłku dla dzieci uczęszczających do szkół i przedszkola na terenie gminy Malanów.

Wykres 2 -Pomoc w formie dożywiania w poszczególnych szkołach i przedszkolu (stan na dzień 31.10.2024r.)

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malanowie.

Z pomocy w formie posiłku mogą korzystać również osoby dorosłe niepełnosprawne, schorowane, których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej tj. 1 552 zł. Z takiej pomocy obecnie nie korzystają osoby dorosłe.

Aby umożliwić rodzinom korzystanie z dofinansowania do obiadów dla dzieci w szkołach Rada Gminy Malanów podjęła Uchwałę Nr LIV/358/2023 z dnia 30 października 2023r. podwyższającą do 300% kryterium dochodowe uprawniające do częściowej odpłatności za posiłek. W rodzinach, w których dochód na osobę przekracza 1 200 zł, a nie przekracza

1 800 zł rodzina ponosi odpłatność w wysokości 50% wartości posiłku (tzw. wsadu do kotła). Obecnie z takiej formy pomocy korzysta 72 dzieci. Z tej formy pomocy mogą korzystać również osoby dorosłe niepełnosprawne, schorowane, których dochód przekracza 200% kryterium dochodowego nie przekracza 300% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej tj. 2 328 zł.

Na terenie Gminy Malanów, przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej realizowane są programy na rzecz rodziny i dziecka przyjęte uchwałą przez Radę Gminy:

1. Uchwała nr XXXIV/230/2021 Rady Gminy Malanów z dnia 28 grudnia 2021r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024r.
2. Uchwała nr LIV/356/2023 Rady Gminy Malanów z dnia 30 października 2023 roku w sprawie ustanowienia programu osłonowego w zakresie dożywiania dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Malanów „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.
3. Uchwała nr LIV/358/2023 Rady Gminy Malanów z dnia 30 października 2023 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za dożywianie, w tym za zakupione posiłki.
4. Uchwała nr LIV/357/2023 Rady Gminy Malanów z dnia 30 października 2023 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.
5. Uchwała nr LV/362/2023 Rady Gminy Malanów z dnia 28 listopada 2023 roku w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2023-2028.
6. Uchwała Nr XXIII/158/2020 Rady Gminy Malanów z dnia 22 grudnia 2020r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Malanów na lata 2021-2025.

Gmina Malanów bierze udział w realizacji rządowego programu wspierania rodziny. Program ma na celu dofinansowanie kosztów zatrudnienia i dodatków do wynagrodzenia asystentów rodziny. Asystent kierowany jest do rodzin, które mają trudności w wypełnianiu

funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wsparcie rodzin świadczone jest przez asystenta rodziny zatrudnionego w Ośrodku Pomocy Społecznej. Do zadań asystenta rodziny należy między innymi:

- a) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i pracownikiem socjalnym;
- b) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- c) udzielanie rodzinom pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- d) udzielanie rodzinom pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- e) udzielanie rodzinom pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- f) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- g) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- h) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- i) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;

Tabela 8 – Wsparcie rodziny w latach 2022-2024

Rok	Liczba asystentów	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
2022	1	10	19
2023	1	9	21
2024	1	9	20

Źródło: Dane Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malanowie

Od 2015 roku w gminie Malanów zatrudniony jest psycholog, który świadczy pomoc i wsparcie dla rodzin borykających się z problemami wychowawczymi oraz wsparcie i poradnictwo dla uczniów w zakresie emocjonalnym, edukacyjnym i wychowawczym. Ponadto od m-ca września 2018 roku psycholog została zatrudniona w szkołach na terenie gminy Malanów.

3.1. Problemy dotyczące rodziny na terenie Gminy Malanów

Trudności z jakimi borykają się rodziny w Gminie Malanów:

- bezrobocie
- trudności wychowawcze
- osłabienie więzi rodzinnych
- niepełnosprawność
- długotrwała choroba
- uzależnienia
- ubóstwo
- przemoc
- trudności mieszkaniowe

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej).

Na terenie gminy Malanów duża liczba rodzin i osób korzysta ze świadczeń przyznawanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Są to świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Tabela 9 - Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2022 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
		Ogółem	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM	331	212	704
w tym:	73	69	133
świadczenia pieniężne			
świadczenia niepieniężne	266	163	627
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych gminy bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	331	212	704
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej – ogółem	x	315	837
w tym:	x	27	92

wyłącznie w postaci pracy socjalnej		
Praca socjalna w oparciu o kontrakt socjalny	Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi
	6	6

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malanowie

Tabela 10- Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2023 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
		Ogółem	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM	332	212	704
w tym:	70	68	134
świadczenia pieniężne			
świadczenia niepieniężne	267	162	630
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych gminy bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	332	212	704
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej – ogółem	x	298	820
w tym:	x	84	169
wyłącznie w postaci pracy socjalnej			
Praca socjalna w oparciu o kontrakt socjalny	Liczba kontraktów socjalnych		Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi
	3		3

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malanowie

Tabela 11 - Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną (dane na 31.10.2024 rok)

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
		Ogółem	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM	336	221	697
w tym:	77	73	114
świadczenia pieniężne			
świadczenia niepieniężne	264	160	616
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych gminy bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	333	218	688

Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej – ogółem	x	165	582
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	53	82
Praca socjalna w oparciu o kontrakt socjalny	Liczba kontraktów socjalnych		Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi
	6		6

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malanowie

Rodziny spełniające kryteria dochodowe wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz z ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów mogą korzystać ze świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ww. ustaw oraz wydatki związane z kosztami obsługi świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Tabela 12 – Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny w 2022 roku.

Ilość rodzin	Ilość świadczeń	Kwota wypłacona na zasiłki rodzinne	Zasiłki pielęgnacyjne		Świadczenia pielęgnacyjne		Fundusz alimentacyjny		
			Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba rodzin	Ilość świadczeń	Kwota w zł
156	6289	661 676	166	430 385	50	1 185 183	18	268	118 551

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malanowie

Tabela 13 – Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny w 2023 roku.

Ilość rodzin	Ilość świadczeń	Kwota wypłacona na zasiłki rodzinne	Zasiłki pielęgnacyjne		Świadczenia pielęgnacyjne		Fundusz alimentacyjny		
			Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba rodzin	Ilość świadczeń	Kwota w zł
118	5032	547 560	178	458 444	50	1 644 241	15	199	92 169

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malanowie

Tabela 14 – Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny – I – X 2024 roku.

Ilość rodzin	Ilość świadczeń	Kwota wypłacona na zasiłki rodzinne	Zasiłki pielęgnacyjne		Świadczenia pielęgnacyjne		Fundusz alimentacyjny		
			Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba rodzin	Ilość świadczeń	Kwota w zł
107	3689	376 980	181	390 023	58	1 770 836	14	175	77 114

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malanowie

Dnia 1 stycznia 2015r. weszła w życie ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024r., poz. 1512). Od tego dnia program wspierania rodzin wielodzietnych nie jest już realizowany na podstawie uchwały i rozporządzenia Rady Ministrów, ale jest uregulowany ustawowo. Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług.

Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje dzieciom:

- w wieku do 18 roku życia,
- w wieku do 25 roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,

ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki.

Z dniem 1 stycznia 2019 r. weszły zmiany dotyczące Karty Dużej Rodziny. Karta przysługuje rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku.

Ponadto, aby ułatwić rodzinom wielodzietnym dostęp do ulg i uprawnień oferowanych przez partnerów Programu, Wójt Gminy Malanów w dniu 29 listopada 2017 roku podpisał z

Województwem Wielkopolskim porozumienie o współdziałaniu, którego celem jest realizacja Programu „Wielkopolska Karta Rodziny” na terenie województwa wielkopolskiego.

Tabela – 15 Liczba wydanych Kart w latach 2022-2024

	Karta Dużej Rodziny			Wielkopolska Karta Rodziny		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Liczba wniosków rodzin wielodzietnych o przyznanie KDR	86	80	21	4	0	0

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malanowie

3.2. Zasoby instytucji i organizacji działających na rzecz rodzin na terenie Gminy Malanów

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna,
4. Placówki oświatowe,
5. Kościół Katolicki,
6. Ośrodek Sportu i Rekreacji,
7. Środowiskowy Dom Samopomocy w Miłaczewie,
8. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałaniu Przemocy Domowej,
9. Świetlica opiekuńczo-wychowawcza przy Parafii w Malanowie,
10. Organizacje pozarządowe,

Instytucje i organizacje z poza terenu Gminy Malanów:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku,
2. Powiatowy Urząd Pracy w Turku,
3. Komenda Powiatowa Policji w Turku,
4. Bank Żywności w Koninie,
5. Sąd Rejonowy w Turku,

4. Cele i zadania gminy

4.1. Cel główny

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

4.2. Cele szczegółowe

- I. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i rodziny.**
- II. Praca z rodziną.**
- III. Zapobieganie uzależnieniom i powstawaniu sytuacji kryzysowych.**
- IV. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.**

Zadania - Organizowanie i koordynowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do Ośrodka Pomocy Społecznej w Malanowie. Program ma charakter otwarty i może być aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb. W lokalnym systemie działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych rodziny należy wziąć pod uwagę uczestnictwo różnych instytucji i podmiotów. W działaniach profilaktycznych na rzecz rodzin wychowujących dzieci należy szczególną rolę przypisać organizacjom kościelnym oraz pozarządowym.

- I. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i rodziny.**
 - 1. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej.
 - 2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i w przedszkolu.
 - 3. Dofinansowanie wydatków związanych z dożywianiem wszystkich członków rodziny.
 - 4. Organizowanie zbiórek żywności i odzieży oraz pośredniczenie w przekazywaniu podopiecznym żywności, używanego sprzętu RTV i AGD, mebli i odzieży.
 - 5. Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki.
 - 6. Współorganizowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin.
 - 7. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia.

II. Praca z rodziną

1. Systematyczna praca socjalna oparta o kontrakt socjalny z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi polegająca na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci, ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym, wydolności opiekuńczo – wychowawczej.
2. Zapewnienie rodzinie z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych pomocy asystenta rodziny, psychologa.
3. Diagnozowanie rodzin wymagających wsparcia.
4. Przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.
5. Działania korekcyjno- edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie.
6. Organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin z problemami wychowawczymi.
7. Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny z poza terenu gminy w zakresie upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.

III. Zapobieganie uzależnieniom i powstaniu sytuacji kryzysowych.

1. Rozbudowanie sieci poradnictwa rodzinnego, prowadzenie profilaktycznej i informacyjnej działalności w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
2. Promocja i realizacja programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych i terapeutycznych skierowanych do dzieci i rodziców.
3. Doskonalenie jakości działań profilaktycznych oraz wiedzy i umiejętności psychologów, pedagogów, terapeutów w obszarze uzależnień.
4. Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez sport, kulturę i rekreację.
5. Promowanie wśród rodziców aktywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych uzależnieniem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz asystentów rodziny.

IV. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

1. Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.
2. Rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych.
3. Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w celu rozwijania ich uzdolnień i talentów.
4. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych, wyrównawczych i pozaszkolnych.
5. Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.

4.3. Adresaci programu

Rodziny wychowujące dzieci, w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz rodziny, których dzieci zostały w pieczy zastępczej.

5. Realizacja programu

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malanowie przy udziale:

1. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Placówek oświatowych ,
3. Placówek służby zdrowia,
4. Organizacji pozarządowych ,
5. Kuratorów sądowych,
6. Sądu i Prokuratury,
7. Komendy Powiatowej Policji,
8. Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
9. Specjalistów, terapeutów, psychologa,
10. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,

6. Potencjalne źródła finansowania

Zadania trzyletniego gminnego Programu będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Gminy oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

7. Monitorowanie programu

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy sprawozdań z wykonywania zadań, w tym osiągniętych efektów. Koordynatorem Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2025 -2027 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malanowie. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej do końca lutego każdego roku przedłoży Wójtowi Gminy Malanów sprawozdanie z realizacji Programu. Następnie Wójt do dnia 31 marca każdego roku złoży radzie gminy sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawi potrzeby w tym zakresie.

Sporządziła:

Alicja Maciejewska
Dyrektor GOPS